

SŁOWO OD REDAKCJI

Przedstawiamy Drogim Czytelnikom zainteresowanym poznawaniem języka polskiego 7. już tom „Słowa”, rocznika wydawanego przez rzeszowskie środowisko językoznawcze. Rocznik ten grupuje artykuły z trzech wielkich kręgów tematycznych, które niezmiennie świadczą, że język jest najdoskonalszym systemem znaków służących zarówno pojedynczej osobie, jak i różnym grupom. Język opisuje świat, jest pomocny człowiekowi w działaniu, integruje i wyraża polską społeczność, wszak dzieje narodu to także dzieje języka, swoisty wskaźnik jego rozwoju.

Kilka artykułów podejmuje zagadnienia związane z semantyką słów i tekstów. Autorzy interesująco analizują skomplikowane niekiedy mechanizmy znaczeniowe współczesnej polszczyzny. W tym kręgu tematycznym znajdują się następujące artykuły: Beaty Drażek *Analiza strukturalno-semantyczna wybranych nazw gabinetów stomatologicznych w województwie podkarpackim*; Wioletty Kochmańskiej *O emocjach w odbiorze relacji meczu siatkarskiego (przyczynek do projektu metodologii badawczej)*; Katarzyny Prażmowskiej-Bartoszek *Kategoryzacja i prototypizacja w polu semantycznym niepełnosprawności fizycznej*; Mateusza Romaniaka *Zapożyczenia w polskim slonictwie fryzjerskim*; Barbary Różańskiej *„Całe wodne wre i ryczy piekło”. O językowej kreacji żywiołu wody w poezji Adama Asnyka oraz Roberta Słabczyńskiego „Przyjazny dla twojej kieszeni” – o semantyce słowa „przyjazny” we współczesnych tekstach reklamowych.*

Krąg drugi przedstawianych badań to pragmatyka językowa. Język jest znakomitym instrumentem działania osoby i grupy. Słowa mają w aktach mowy moc sprawczą. Problemy te przybliżają szkice: Zuzanny Krótki *Czary w leksyce dawnej polszczyzny*; Kazimierza Ozoga *Polskie pieśni religijne jako akty mowy*; Lidii Iskry, Magdaleny Patro-Kucab *„Cel prawie osiągnięty” – o argumentacji i perswazji w wypowiedziach trenerskich*; Mateusza Lamparta i Magdaleny Patro-Kucab *Retoryka na usługach kampanii wyborczej (na przykładzie debat z udziałem Aleksandra Kwaśniewskiego, Lecha Kaczyńskiego i Bronisława Komorowskiego).*

Wreszcie trzecia domena badań przybliżanych przez nasz tom to relacje między językiem a kulturą. Relacje te są obecnie szczególnie silne i skomplikowane, gdyż współczesne tendencje kulturowe mocno działają na język

polski, tworząc bardzo bogate uniwersum językowo-kulturowe. Dziś, używając modnej metafory, język intensywnie żyje. Znajdujemy w tym kręgu następujące teksty: Klaudii Cempy-Włodarczyk *Echolalia: zabawa słowem czy zaburzenia mowy? (na przykładzie zachowań językowych autystycznej dziewczynki)*; Patrycji Olko, Grażyny Filip *Role społeczne odgrywane przez kobietę na przykładzie wybranych czasopism kobiecych*; Rafała Mazura *Narracja skandalu obyczajowego. „Sprawa Durczoka” czy „afery «Wprost»”?*; Pauliny Mróz *Zapis fonetyczny jako zjawisko typograficzne*; Beaty Romanek *Język uczniów – charakterystyka, opinie nauczycieli o tym zjawisku*; Bożeny Taras *Dziedzictwo kulturowe w dobie globalizacji (na przykładzie tradycji ziemi rzeszowskiej)*; Iwony Wcisło *Bożonarodzeniowe „herody” w Dalachowie i sąsiednich wioskach – analiza gatunku teatralnego i języka folkloru*.

Dziękując Autorom za trud nowych badań nad polskim słowem, Recenzentom za wnikliwe uwagi i propozycje, wyrażam nadzieję, że nasz rocznik przyczyni się choć w niewielkim stopniu do odkrywania tajemnic współczesnej polszczyzny.

Kazimierz Ożóg